

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum rechtsonder

Ons kenmerk
PZH-2021-773894194
DOS-2021-0000604

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Jaarverslag Financieel Toezicht 2020-2021

Geachte Statenleden,

Jaarlijks brengen wij verslag uit over de wijze waarop financieel toezicht is uitgevoerd en wat daarbij opviel. In 2020 werd het toezichtregime bepaald voor het begrotingsjaar 2021. In het jaarverslag wordt het algemeen beeld voor 2021, welke gemeenten de meeste risico's lopen, informatie over de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein en andere financiële onderwerpen toegelicht.

Het jaar 2020 was het jaar waarin de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen door de coronacrisis grote uitdagingen op zich af hebben zien komen en nog steeds hebben. Er zijn drastische maatregelen genomen waarvan we de effecten in de nog te ontvangen jaarrekeningen terug zullen zien. De samenleving zal ook in 2022 nog de effecten van de coronacrisis ervaren, wat gevolgen zal hebben voor de nu al wankele financiële positie van gemeenten. Lagere parkeerbelasting en toeristenbelasting maar ook extra kosten voor handhaving zijn voorbeelden van dergelijke effecten. Momenteel zijn gemeenten bezig, voor zover mogelijk, met het in beeld brengen van de structurele effecten van de Coronacrisis, wat erg lastig is. De meeste effecten hebben op dit moment een incidenteel karakter. De lange termijn gevolgen hebben onze aandacht.

Nog steeds is een trendmatige stijging van zorgkosten in het sociaal domein zichtbaar, met name bij het sub domein Jeugd. Als deze trend zich voortzet, betekent dit extra tekorten bij gemeenten. Naast de tekorten op het jeugddomein ervaren steeds meer gemeenten tekorten op het domein maatschappelijke ondersteuning door de aanzuigende werking van de invoering van het abonnementstarief. Het Rijk en de VNG verschillen van mening over de compensatie voor de effecten van het abonnementstarief. De tekorten in het sociaal domein worden voornamelijk opgevangen door bezuinigingen (binnen en buiten het sociaal domein) en het inzetten van reserves. Dit blijkt ook uit het onderzoeksrapport 'Roeien met te korte riemen' dat onderzoeksbureau Berenschot in opdracht van Gedeputeerde Staten uitvoerde naar de financiële en beleidsvrije ruimte van de Zuid-Hollandse gemeenten. Vanaf 2017 is het totale rekeningresultaat van de Zuid-Hollandse gemeenten ieder jaar negatief en worden de reserves in

toenemende mate aangesproken waardoor het eigen vermogen steeds verder daalt. Daarnaast toont ook dit onderzoek aan dat de terreinen waar gemeenten tekorten ervaren vaak weinig beleidsvrijheid kennen. Dit strookt met de conclusie van het AEF rapport dat er binnen de huidige uitgangspunten van de Jeugdwet beperkte sturingsmogelijkheden zijn. Als financieel toezichthouder hebben wij de afgelopen jaren meerdere malen aandacht bij het Rijk gevraagd voor de tekorten in het sociaal domein en de gevolgen daarvan op financiële positie van gemeenten. We denken mee met gemeenten over mogelijke oplossingsrichtingen.

Inzicht in de financiële situatie is belangrijk. Wij stellen begrotingsscans op voor meerdere gemeenten. In 2020 hebben we scans gemaakt voor de (voormalig) preventieve gemeenten Vlaardingen en Zwijndrecht, de (arhi-)gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne en voor de repressieve gemeenten Albrandswaard en Bodegraven-Reeuwijk. In deze scans wordt inzicht op hoofdlijnen geboden over op welke gebieden de gemeente meer of minder geld uitgeeft dan referentiegemeenten.

Zoals vorig jaar toegezegd bij de behandeling van het jaarverslag 2019-2020 zullen wij in de zomer, na vaststelling van de jaarrekeningen 2020 door de gemeenteraden, actuele cijfers betreffende de grondexploitatie nasturen.

Tot slot

Deze bestuurlijke verantwoording is gemaakt om u op hoofdlijnen mee te nemen in het financieel toezicht vanuit de provincie in 2020. Wij hopen dat u dit voldoende inzicht geeft in wat er speelt bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris.

voorzitter.

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Jaarverslag Financieel Toezicht 2020-2021